

Фр № 240/100701/01.10.15

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-н Марияна Владимирова Филипова – Маринова,
Хоноруван професор в Катедрата по биология при Факултета по фармация на
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна

Член на Научно жури, определено със **Заповед № 144/03.08.2015 год.** на Директора на Института по океанология “Фритъф Нансен” – Варна при Българската академия на науките за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по Област на висше образование: 4. „Природни науки, математика и информатика”; Професионално направление: 4.3 „Биологически науки”; Научна специалност: „Екология и опазване на екосистемите”; Научно направление: „Екология на морската фауна”, обявен в Държавен вестник, **бр. 40 от 2 юни 2015 г.** за нуждите на Секция „Биология и екология на морето“ при ИО-БАН.

1. Общо описание на представените материали

Единствен кандидат по конкурса е гл. ас. д-р **Виолин Стоянов Райков** от Секция „Биология и екология на морето“ при ИО-БАН. Кандидатът има **13-годишен стаж** в научната област „Екология и опазване на екосистемите“, придобит по време на заемането на академичните длъжности асистент и главен асистент в Института по рибни ресурси – Варна (8 години) и впоследствие – в ИО-БАН, където през 2012 г. защитава успешно дисертационен труд за **образователната и научна степен „доктор“** по сродната научна специалност „Хидробиология“.

Гл. ас. д-р Райков представя по конкурса списък с общо **50 (петдесет)** заглавия. От тях, **43 (четиридесет и три)** са научни статии, **3 (три)** са списъци, издадени от Черноморската комисия, **1 (едно)** е част от монографичен труд, **1 (едно)** е студия, **1 (едно)** е научно-технически отчет от работна група по рибарство и още **1 (едно)** е експертна публикация в общоевропейски бюлетин. От представените **50** научни труда, **9 (девет)** не са обект на **становището по конкурса**, но са взети предвид при общата характеристика на научната дейност на кандидата: **4 (четири)** не са по тематиката на **научното направление на конкурса**, тъй като по своята същност представят химични или екотехнологии (публикации № 10, 42, 44 и 45), **3 (три)** са списъци от работна група към Черноморската комисия (публикации № 33, 34 и 35), **1 (един)** е **научно-технически отчет** от работна група по рибарство (публикация № 36), а още **1 (един)** е **експертна публикация в общоевропейски бюлетин** (публикация № 32). От **41 (четиридесет и една)** научни публикации – обект на становището, **20 (двадесет)** са статии в пълен текст, отпечатани в реферирани международни списания с **импакт фактор**, а от останалите **21 (двадесет и една)** публикации, само **3 (три)** са публикувани в сборници от научни форуми (публикации № 26, 29 и 30), а другите **18 (осемнадесет)** – в научната периодика. Кандидатът е първи или единствен автор в **20 (двадесет)** от разглежданите 41 публикации.

2. Обща характеристика на научната дейност на кандидата

Научните интереси на гл. ас. д-р Виолин Райков **са изцяло в сферата на морската биология и екология**. Хронологията на неговото творчество от началото на кариерата му досега е безспорно свидетелство за **надграждаща последователност в научните му интереси**: от морфометрични измервания на стопански видове риби от българския сектор на Черно море до **прилагане на европейските политики** за рибарство и качество на водите. На базата на удачно подобрени методики и умения за **интерпретацията на огромен обем собствени данни**, кандидатът **представя изключително успешно** динамиката в популяционните параметри на стопански видове черноморски риби, трофичните вериги в черноморската екосистема, мерките за подобряване на селективността на риболовните уреди, взаимовръзките между популяционните параметри, факторите на средата и хранителната база. Приложеният подход е **актуален**, защото отговаря на използваната в момента основна методология при подобен род научно-практически изследвания **в международен план**. Като **водец български специалист-ихтиолог** с ясно очертан профил в областта на биоразнообразието и екологията на морската фауна, **експерт** в разработването на критерии и индикатори за мониторинг и оценка на екологичното състояние на Черно море, и **творец с признат авторитет** в национален, регионален и европейски мащаб, гл. ас. д-р Райков **извършва прогнози и предлага мерки** за устойчива експлоатация на запасите от стопански видове риби в българския сектор на Черно море.

Доказателства за **забележително високата професионалната компетентност** на кандидата, освен публикационната реализация и отражението ѝ в нашата и чуждестранна литература, са участията му като експерт в **екипите на 38 (тридесет и осем) национални и международни научни проекта и научно-приложни задачи** (в т.ч. като ръководител на **9** проекта), **23** (двадесет и три) **научни форума**, както и **множество** морски експедиции. Кандидатът е **рецензент в 16 международни научни списания**, като на **3** от тях е **редактор**. Гл. ас. д-р Райков **представява успешно Република България пред Европейската комисия по въпросите на рибарството – номиниран е 6 пъти от централни органи** за участие в работни групи, комисии и делегации.

3. Характер на научните приноси

Представената справка за научните приноси се приема като **достатъчно детайлна, много добре структурирана и достоверна**. От представените по конкурса и приети за лични научно-приложни приноси на кандидата, **с изключително висока стойност** са установяването на съвременните принципи в разпределението и причините за флукуациите на запасите от стопанските видове риби в Черно море, и представянето на технически алтернативи за промяна на селективността на риболовните уреди.

Друга **извънредно важна част** от приносите касае краткосрочното моделиране и представянето на серия от мерки за устойчиво използване на запасите, които служат в управлението на риболова в Черно море при избора на критерии за използване на морските биологични ресурси.

4. Разпознаваемост в научното пространство

Голяма част от трудовете на гл. ас. д-р Райков са много добре известни на българската и международната научна общност – намерени са общо **81 (осемдесет и един)** цитата в научната литература на **35 (тридесет и пет)** научни труда с участието на кандидата.

5. Критични бележки и препоръки

Бъдещите научни публикации на кандидата следва да бъдат представени в специализирани международни реферирани списания с по-висок импакт-фактор, за да бъде творчеството му **още по-разпознаваемо** от международната научна общност, благодарение на включването на съответната периодика в повече на брой бази данни.

Д-р Виолин Райков следва да поеме и ръководството на нови докторантури по „Екология и опазване на екосистемите“ и „Хидробиология“ в ИО-БАН, за да се развият още по-добре тези две научни специалности в град Варна, предвид **нуждите от иновации**, заложи в новата оперативна програма „Програма за морско дело и рибарство 2014-2020“ и новата програма за транснационално сътрудничество „ДУНАВ 2014-2020“.

6. Заключение

Представените материали по конкурса съдържат **изключително разнообразна информация** за научната и научно-приложна продукция на кандидата и надхвърлят двукратно по обем и четирикратно по качество критериите за заемане на академичната длъжност „доцент“, формулирани в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Наредбата за прилагане на ЗРАС и вътрешно-академичните правилници, приети от Общото събрание на БАН и Научния съвет на ИО-БАН.

Творчество на гл.ас. д-р Виолин Райков предлага **компендиум от актуални научни и научно-приложни разработки с оригинални и потвърдителни приноси** и адекватно приложени изследователски подходи, и го представя като утвърден европейски експерт и водещ български специалист с ясно очертан профил в областта на екологията на морската фауна.

Горезложеното ми дава основание да изразя своето **ПОЛОЖИТЕЛНО** становище и препоръчам убедено на почитаемите членове на Научното жури и многоуважаемите членове на Научния съвет на ИО-БАН да гласуват «ЗА» избора на гл. ас. д-р Виолин Стоянов Райков в конкурса на ИО-БАН за заемане на академичната длъжност “доцент“ по научната специалност „Екология и опазване на екосистемите“ (Екология на морската фауна), Област на висше образование 4. „Природни науки, математика и информатика“; Професионално направление 4.3. „Биологически науки“.

01.10.2015 год.

Подпис:

гр. Варна

(проф. дбн Марияна Филипова – Маринова)